

**2^η Πανελλήνια Μαθητική Προσομοίωση Επιτροπών του ΟΗΕ
για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου**

«Μαθητές σε ρόλο Διπλωμάτη»

Οδηγός Μελέτης

**Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού
«Προστασία του παιδιού από κάθε μορφή βίας»**

Πρόεδρος: Παρασκευή Στρίγγα

Αντιπρόεδρος: Αλίκη Αμπατζή

Πίνακας Περιεχομένων

1.Καλωσόρισμα Προεδρείου.....	3
2. Ιστορική επισκόπηση: ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Δικαιώματα του παιδιού.....	4
3. Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού: ρόλος και αρμοδιότητες.....	4
4. Άρθρο 19 Διεθνούς Συμφώνου για τα Δικαιώματα του Παιδιού.....	5
5. Επεξήγηση Ορολογίας.....	5
6. Ανάλυση του άρθρου 19 του Συμφώνου μέσα από τα Γενικά Σχόλια της Επιτροπής.....	6
7. Ειδικότερα ζητήματα.....	8
8. Ερωτήσεις προς τους συμμετέχοντες.....	10
9. Ενδεικτικές επιλογές για πρόσθετη μελέτη.....	11
10. Ηλεκτρονικές Πηγές:.....	11
11.Βιβλιογραφία.....	12

1.Καλωσόρισμα Προεδρείου

Αγαπητοί συμμετέχοντες,

Είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας καλωσορίσουμε στη 2η Μαθητική Προσομοίωση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών «Μαθητές σε Ρόλο Διπλωμάτη», και ιδιαίτερα στην Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Ως μέλη αυτής της επιτροπής καλείστε να παρουσιάσετε τις απόψεις σας και να ασχοληθείτε με θέματα ζωτικής σημασίας, όσον αφορά τα δικαιώματα του παιδιού, ειδικότερα την προστασία του από κάθε μορφή βίας και να παραθέσετε τις προτάσεις σας επάνω σε αυτά.

Ευελπιστώντας πως η συμμετοχή σας θα αποτελέσει μία μοναδική εμπειρία για εσάς και θα ενσαρκώσει το έρεισμα για παραγωγική ενασχόληση με τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, δημιουργήσαμε τον ακόλουθο Οδηγό Μελέτης. Σκοπός του είναι να συμβάλει στην όσο το δυνατόν καλύτερη προετοιμασία σας, αλλά και να προσφέρει τα κατάλληλα ερεθίσματα για ευρύτερη αναζήτηση και μελέτη. Η δική σας προσωπική έρευνα για περισσότερες ιδέες και προτάσεις είναι απαραίτητη ώστε να έχετε την καλύτερη δυνατόν προετοιμασία και παρουσία, κατά την διάρκεια του συνεδρίου.

Ανυπομονούμε να σας γνωρίσουμε από κοντά και να σας βοηθήσουμε όσο μπορούμε με την παρουσία και τη συνεισφορά μας. Βασική προϋπόθεση είναι να εφοδιαστείτε με ζήλο, θετική διάθεση, θάρρος, ευρηματικότητα, και να απολαύσετε στο μέγιστο βαθμό τη συμμετοχή σας!

Καλή επιτυχία σε όλους!

Με εκτίμηση,

Παρασκευή Στρίγγα, Πρόεδρος

Αλίκη Αμπατζή, Αντιπρόεδρος

2. Ιστορική επισκόπηση: ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Δικαιώματα του παιδιού

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) αποτελεί έναν παγκόσμιο διεθνή οργανισμό, που συστάθηκε από 51 ιδρυτικά κράτη (ανάμεσα στα οποία και η Ελλάδα) στο Σαν Φρανσίσκο στις 26 Ιουνίου του 1945, και τέθηκε σε ισχύ στις 24 Οκτωβρίου του ίδιου έτους, μετά την κύρωση του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών από τα κοινοβούλια των κρατών μελών. Σήμερα αριθμεί 193 κράτη-μέλη.

Οι σκοποί του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών καταγράφονται στο άρθρο 1 του Χάρτη, με την παράγραφο 3 να εντάσσει σε αυτούς την *«ανάπτυξη και ενθάρρυνση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας»*.

Βασισμένη στους σκοπούς αυτούς, η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. υιοθέτησε στις 20 Νοεμβρίου 1989 και έθεσε σε ισχύ το Διεθνές Σύμφωνο για τα Παιδιά και τα Δικαιώματα τους, το οποίο κατοχυρώνει νομικά στο διεθνές πεδίο μια σειρά θεμελιωδών δικαιωμάτων του παιδιού. Ως διεθνής σύμβαση, το Σύμφωνο δεσμεύει όλα κράτη-μέλη που το έχουν υπογράψει και επικυρώσει. Το Σύμφωνο συνοδεύουν και δυο προαιρετικά πρωτόκολλα, σχετικά με τη συμμετοχή παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις και την πώληση παιδιών, την παιδική πορνεία, και την παιδική πορνογραφία. Στις 19 Δεκεμβρίου 2011, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ενέκρινε ένα τρίτο προαιρετικό πρωτόκολλο σχετικά με μια διαδικασία επικοινωνίας, το οποίο θα επιτρέψει σε μεμονωμένα παιδιά να υποβάλουν καταγγελίες σχετικά με συγκεκριμένες παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους, βάσει του Συμφώνου και των δύο πρώτων προαιρετικών πρωτοκόλλων της.

3. Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού: ρόλος και αρμοδιότητες

Η Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είναι ένα όργανο συγκροτούμενο από 18 ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και προβλέπεται από το Σύμφωνο με σκοπό να παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του παιδιού από τα κράτη-μέλη της.

Όλα τα συμβαλλόμενα κράτη οφείλουν να υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή εκθέσεις σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των δικαιωμάτων του Συμφώνου στο εσωτερικό τους. Στην πράξη, τα κράτη-μέλη οφείλουν να προσαρμόσουν τη νομοθεσία τους με τις διατάξεις του Συμφώνου. Τα κράτη-μέλη πρέπει να υποβάλουν αρχική έκθεση δύο έτη μετά την προσχώρησή τους στη Συνέλευση και στη συνέχεια να υποβάλλουν

περιοδικές εκθέσεις ανά πενταετία. Η Επιτροπή εξετάζει κάθε έκθεση και αντιμετωπίζει τις ανησυχίες και τις συστάσεις της προς το κράτος-μέρος με τη μορφή «τελικών παρατηρήσεων». Επιπρόσθετα εξετάζει τις αρχικές εκθέσεις που πρέπει να υποβληθούν από τα κράτη που έχουν προσχωρήσει στα δύο πρώτα προαιρετικά πρωτόκολλα της σύμβασης, σχετικά με τη συμμετοχή παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις και την πώληση παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία. Έχει, επιπλέον, το καθήκον να εξετάσει ατομικές καταγγελίες σχετικά με παραβιάσεις της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και των δύο πρώτων προαιρετικών πρωτοκόλλων της, καθώς και να διεξάγει διεξοδικές έρευνες σχετικά με ισχυρισμούς για σοβαρές ή συστηματικές παραβιάσεις των δικαιωμάτων βάσει της Σύμβασης και των δύο προαιρετικών πρωτοκόλλων της.

4. Άρθρο 19 Διεθνούς Συμφώνου για τα Δικαιώματα του Παιδιού

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα για να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή σωματικής ή ψυχολογικής βίας, τραυματισμού ή κακοποίησης, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής κακοποίησης, ενώ στη φροντίδα των γονέων, των νόμιμων κηδεμόνων ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου που φροντίζει το παιδί.

2. Τα εν λόγω μέτρα προστασίας πρέπει, κατά περίπτωση, να περιλαμβάνουν αποτελεσματικές διαδικασίες για τη θέσπιση κοινωνικών προγραμμάτων που θα παρέχουν την απαραίτητη υποστήριξη στο παιδί και σε όσους έχουν την φροντίδα του παιδιού, καθώς και για άλλες μορφές πρόληψης και ταυτοποίησης, αναφοράς, την παραπομπή, την έρευνα, τη θεραπεία και την παρακολούθηση των περιπτώσεων κακοποίησης παιδιών που περιγράφηκαν προηγουμένως και, ενδεχομένως, της δικαστικής παρέμβασης.

5. Επεξήγηση Ορολογίας

Παιδί: Ως «παιδί», νοείται κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο της ηλικίας των 18 ετών, εκτός αν ο ισχύων νόμος για τα παιδιά ορίζει την ενηλικίωση νωρίτερα.

Βία: Ως «βία», νοούνται όλες οι μορφές σωματικής ή πνευματικής βίας, αμέλειας, τραυματισμού ή κακοποίησης (φυσική βία, θανατηφόρα και μη), εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης και της σεξουαλικής κακοποίησης, καθώς επίσης και το συναισθηματικού εκφοβισμού (ψυχική βία). Όλες οι μορφές φέρουν το ίδιο βάρος και δεν πρέπει να ερμηνεύονται με κανέναν τρόπο, ο οποίος ελαχιστοποιεί τον αντίκτυπό τους, και την ανάγκη αντιμετώπισής τους.

Παραμέληση/Αμέλεια: Ως «παραμέληση», νοείται η έλλειψη κάλυψης των σωματικών, πνευματικών και ψυχικών αναγκών του παιδιού. Περιλαμβάνει τη φυσική αμέλεια, δηλαδή την ανεπαρκή κάλυψη φυσικών αναγκών όπως η τροφή, ο ρουχισμός και η ιατρική περίθαλψη, την ψυχολογική και συναισθηματική αμέλεια, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης αγάπης, θαλπωρής και φροντίδας, την εκπαιδευτική αμέλεια που περιλαμβάνει την αδυναμία κάλυψης των εκπαιδευτικών αναγκών και υποχρεώσεων του παιδιού, και την εγκατάλειψη.

6. Ανάλυση του άρθρου 19 του Συμφώνου μέσα από τα Γενικά Σχόλια της Επιτροπής

Κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς της για την έκδοση Γενικών Σχολίων, η Επιτροπή εκδίδει την παρούσα γενική παρατήρηση σχετικά με το άρθρο 19 για τα Δικαιώματα του Παιδιού, δεδομένου ότι η έκταση και η ένταση της βίας που ασκείται στα παιδιά είναι ανησυχητική. Τα μέτρα για την εξάλειψη της βίας πρέπει να ενισχυθούν και να επεκταθούν μαζικά, προκειμένου να τεθούν αποτελεσματικά σε εφαρμογή αυτές οι πρακτικές που θέτουν σε κίνδυνο την ανάπτυξη των παιδιών και τις πιθανές μη βίαιες λύσεις των κοινωνιών για την επίλυση συγκρούσεων. Αυτό είναι το Γενικό Σχόλιο 13 με ημερομηνία δημοσίευσης την 18 Απριλίου 2011.

Περίληψη Γενικού Σχολίου #13: Το δικαίωμα του παιδιού στην ελευθερία από κάθε μορφή βίας (άρθρο 19)

Το γενικό σχόλιο βασίζεται σε ορισμένες θεμελιώδεις παραδοχές και παρατηρήσεις σύμφωνα με τις οποίες η βία κατά των παιδιών είναι αδικαιολόγητη και κάθε μορφή της κατά των παιδιών μπορεί να αποφευχθεί¹, καθώς τα παιδιά οφείλουν να αντιμετωπίζονται ως αυτόνομες πολύτιμες οντότητες με δικαιώματα, ξεχωριστές ανάγκες και συμφέροντα. Η προσέγγιση της παιδικής φροντίδας και της προστασίας των παιδιών με βάση τα δικαιώματα τους απαιτεί μια στροφή προς τον σεβασμό και την προαγωγή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας των παιδιών ως ατόμων που φέρουν τα δικαιώματα, αντί να τα αντιλαμβάνονται κυρίως ως «θύματα».

Δεδομένου πως η βία κατά των παιδιών δύναται να λάβει πολλές μορφές κρίνεται απαραίτητη η διάδοση μέσων διασφάλισης της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητάς τους. Ειδικότερα, η αρχή του κράτους δικαίου πρέπει να εφαρμόζεται πλήρως στα παιδιά όπως και στους ενήλικες, μέσα από αναφορές σχετικά με τα περιστατικά εκ-

¹ Όπως αναφέρεται και στο: Νάσκου-Περράκη, *Δικαιώματα του Ανθρώπου: Παγκόσμια και Περιφερειακή Προστασία*, σελ:318, όπου η βία κατά των παιδιών χαρακτηρίζεται «απαγορευμένη»

δήλωσης ενεργειών που σχετίζονται με τη βία, καθώς και τα δικαιώματα τους, να γίνονται δεκτά σε ακρόαση και να δίδεται η δέουσα σημασία στις απόψεις τους. Πρέπει να τηρούνται συστηματικά όλες οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων, η ενδυνάμωσή τους, και η συμμετοχή τους πρέπει να είναι κεντρική για τις στρατηγικές και τα προγράμματα προστασίας παιδιών. Τα παραπάνω μπορούν να πραγματοποιηθούν με τη συνεργασία, ιδίως με τον Γενικό Εκπρόσωπο του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, για τη βία κατά των παιδιών, δράσεις ευαισθητοποίησης και προώθηση θετικών και μη βίαιων σχέσεων στα ΜΜΕ. Σημαντικό ρόλο παίζουν τόσο οι δημόσιες και οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), οι γονείς και η κοινωνία των πολιτών². Σημαντική κρίνεται η υιοθέτηση διατάξεων και νομοθεσίας, με επανεξέταση του άρθρου 19 από τα κράτη-μέρη για τυχόν τροποποιήσεις ή επεξηγήσεις, αλλά και η λήψη διοικητικών μέτρων εποπτείας και προφύλαξης που απαιτούνται για την προστασία του παιδιού. Ωστόσο, αναγνωρίζεται επίσης πως η πλειοψηφία των βιαιοπραγιών λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο των οικογενειών και ότι, συνεπώς, απαιτείται παρέμβαση και υποστήριξη όταν τα παιδιά γίνονται θύματα κακουχιών και κινδύνων που επιβάλλονται ή δημιουργούνται μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον. Η Επιτροπή έχει επίσης επίγνωση της εκτεταμένης και έντονης βίας που ασκείται κατά των παιδιών στα κρατικά ιδρύματα και τους κρατικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων, των κέντρων μέριμνας, της αστυνομικής επιμέλειας και των οργάνων δικαιοσύνης που μπορεί να ισοδυναμούν με βασανιστήρια και δολοφονίες παιδιών, όπως η βία κατά των παιδιών που χρησιμοποιούνται συχνά από ένοπλες ομάδες και κρατικές στρατιωτικές δυνάμεις.

Κατόπιν εκτεταμένων ερευνών, παιδιά που έχουν μεγαλώσει σε ένα υγιές περιβάλλον, εμφανίζουν λιγότερες πιθανότητες να εκδηλώσουν βίαιη συμπεριφορά στην ενήλικη ζωή τους, συνεπώς οι συνθήκες ανατροφής τους παίζουν καθοριστικό και, κατά κύριο λόγο, προληπτικό ρόλο στην προσπάθεια εξάλειψης του φαινομένου. Η πρόληψη της βίας σε μία γενιά μειώνει την πιθανότητα της βίας στην επόμενη. Επομένως, γίνεται αντιληπτό πως οι φροντιστές (οι επίσημοι κηδεμόνες) παίζουν καθοριστικό ρόλο. Ως «φροντιστές», δύνανται να εννοηθούν οι γονείς, οι θετοί γονείς, οι κηδεμόνες, οι δάσκαλοι, ψυχολογικοί και αθλητικοί προπονητές, εργοδότες σε καθήκοντα επίβλεψης καθώς επίσης και το κράτος ως *de facto* φροντιστής σε περιπτώσεις παιδιών δρόμου, ασυνόδευτων παιδιών, κ.τ.λ.

Τα παιδιά ενδέχεται να υποβληθούν σε βία είτε από πρωτοβάθμιο φροντιστή του οικογενειακού περιβάλλοντος, φαινόμενο ιδιαίτερα συχνό, είτε από κάποιο άλλο πρόσωπο, (γείτονες, συμμαθητές, άγνωστοι) καθώς και από τα ΜΜΕ, το διαδίκτυο και τον «κίτρινο τύπο», μέσω της προβολής αρνητικών προτύπων. Η βίαιη συμπεριφορά μπορεί να λάβει τη μορφή σωματικής κακοποίησης και τραυματισμού, σεξουαλικής

² Όπως αναφέρεται και στο: Νάσκου-Περράκη, *Δικαιώματα του Ανθρώπου: Παγκόσμια και Περιφερειακή Προστασία*, σελ:318

παρενόχλησης, παιδικής πορνογραφίας και πορνείας, βασανιστηρίων σε μορφή τιμωρίας, εμπορίας και παιδικής εργασίας, με συνέπειες που αντανακλούν τόσο στη σωματική όσο και στην ψυχική υγεία του παιδιού. Αποτελέσματα τέτοιων ενεργειών μπορεί να είναι προβλήματα υγείας, συναισθηματική ανεπάρκεια (σύνδρομο εγκατάλειψης, άγχος, καταθλιπτικές τάσεις), επιπτώσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία, αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, και σύγκρουση με το νόμο. Αναφορικά με τις φυλετικές διακρίσεις, το κοινωνικό κόστος που προκύπτει από μια δημογραφική ανισορροπία λόγω της διάκρισης των κοριτσιών πριν από τη γέννηση τους είναι υψηλό και έχει πιθανές επιπτώσεις στην αυξημένη βία κατά των κοριτσιών, συμπεριλαμβανομένης της απαγωγής, του αναγκαστικού γάμου, της εμπορίας για σεξουαλικούς σκοπούς και της σεξουαλικής βίας.

7. Ειδικότερα ζητήματα

Όπως προκύπτει από το παραπάνω Γενικό σχόλιο του άρθρου 19, το δικαίωμα του παιδιού στην ελευθερία από κάθε μορφή βίαιης συμπεριφοράς, καθώς επίσης και η προστασία του μπορούν να τεθούν σε κίνδυνο. Δεδομένου πως ο σεβασμός στα δικαιώματα του παιδιού και στην συνακόλουθη προστασία του από κάθε μορφή βίας δε στηρίζεται μονάχα στην έγκαιρη πρόληψη ανάλογων ενεργειών σε περιπτώσεις παιδιών δρόμου καθώς επίσης και σε περιπτώσεις εμφανούς απουσίας νόμιμου φροντιστή, παρακάτω θα δοθεί έμφαση σε δύο επιμέρους ζητήματα. Συγκεκριμένα θα εστιάσουμε στη βία που λαμβάνει χώρα στο οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον του παιδιού καθώς επίσης και σε πρακτικές που εφαρμόζονται στα αναπτυσσόμενα κράτη και θέτουν σε κίνδυνο τα δικαιώματα και την ακεραιότητά του. Ειδικότερα:

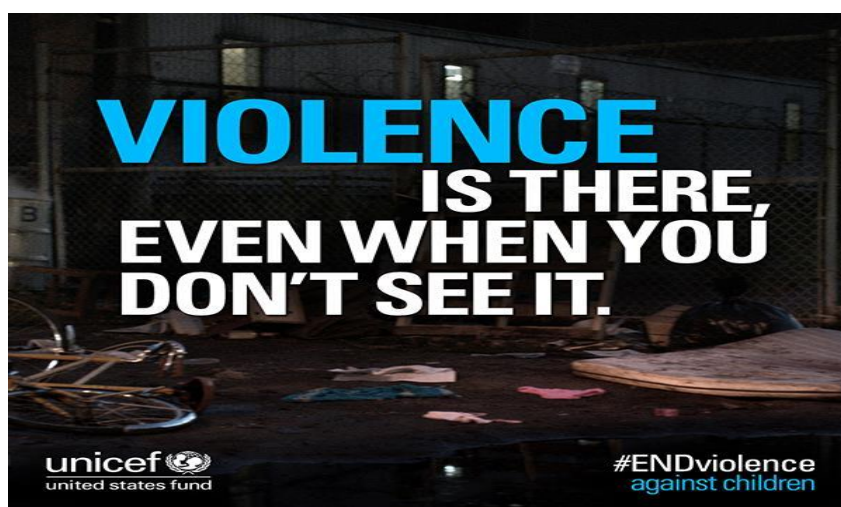
Σωματική και Ψυχολογική βία στο οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον

Σύμφωνα με έρευνες, 6 στα 10 παιδιά, ηλικίας 2 έως 14 ετών παγκοσμίως είναι θύματα σωματικής ή ψυχολογικής βίας στο οικογενειακό τους περιβάλλον. Δεδομένου πως η πειθαρχία είναι το βασικό συστατικό διαμόρφωσης του χαρακτήρα του παιδιού από τους φροντιστές του και συμβάλλει στην ορθή διαπαιδαγώγηση και στην κατανόηση της αποδεκτής συμπεριφοράς, καταλήγει να παρερμηνεύεται μέσω της σωματικής δύναμης ως μέσο επιβολής. Σε πολλές περιπτώσεις η τιμωρία καταλήγει να παίρνει τη μορφή βίαιης συμπεριφοράς που περιλαμβάνει σωματικούς αλλά και ψυχολογικούς τραυματισμούς, όπου και στις δύο αυτές περιπτώσεις παραβιάζονται τα δικαιώματα του παιδιού. Συχνά, αντί να είναι εσκεμμένη η πειθαρχική επιλογή, αποτελεί αποτέλεσμα θυμού από τους γονείς ή τους νόμιμους κηδεμόνες, και δεν αποσκοπεί στην ουσιώδη διαβίβαση ορθών προτύπων συμπεριφοράς.

Περιστατικά βίαιων ενεργειών παρατηρούνται επίσης και στο σχολικό περιβάλλον λαμβάνοντας τη μορφή σωματικών τραυματισμών ή συναισθηματικού εκφοβισμού (bullying). Δεδομένου πως οι φιλικές σχέσεις είναι ένα σημαντικό στοιχείο για την

ομαλή ζωή των παιδιών σε κάθε ηλικία, ιδιαίτερα οι έφηβοι τείνουν να βασίζονται περισσότερο στους συνομηλίκους τους παρά στους γονείς ή στους νόμιμους φροντιστές τους. Ως εκ τούτου η πραγμάτωση βίαιης συμπεριφοράς από ομότιμους αυξάνεται όσο το παιδί μεγαλώνει. Τα παιδιά μπορούν να βιώσουν τέτοιες ενέργειες ως θύτες, θύματα ακόμα και ως μάρτυρες.

Σε κάθε περίπτωση σωματικής ή ψυχολογικής βίαιης συμπεριφοράς εις βάρος του παιδιού, οι επιπτώσεις τέτοιων ενεργειών αναμένεται να έχουν αρνητικά αποτελέσματα στην ψυχοσύνθεσή του, και να το ακολουθούν και στην ενήλικη ζωή του ως κατάλοιπα λανθασμένων πειθαρχικών εφαρμογών. Οι συνέπειες της βίαιης πειθαρχίας τείνουν να μετατρέπονται σε μακροπρόθεσμες βλάβες και να διαμορφώνουν και την ενήλικη δράση του ατόμου μέσω της εξωτερίκευσης και επανάληψης βίαιου μοτίβου συμπεριφοράς ως μέσο επίλυσης διαφορών.

Κρούσματα βίας στις αναπτυσσόμενες χώρες

Τις τελευταίες δεκαετίες, ορισμένες ακραίες μορφές βίας κατά των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, της εμπορίας, του ακρωτηριασμού γεννητικών οργάνων, των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας, προκάλεσαν διεθνή κατακραυγή και κατέληξαν σε συναίνεση καταδίκης, χωρίς ταχεία θεραπεία. Τα περισσότερα από τα παραπάνω περιστατικά λαμβάνουν χώρα στις περιοχές του αναπτυσσόμενου κόσμου σε συνδυασμό με τον υποσιτισμό, την λιμοκτονία, τις μολυσματικές ασθένειες, την εγκατάλειψη και την οικονομική εκμετάλλευση, φαινόμενα τα οποία εμφανίζονται με ιδιαίτερη συχνότητα. Η κακοποίηση των παιδιών είναι βλάβη που οφείλεται σε εσκεμμένη ανθρώπινη βάση.

Πιο συγκεκριμένα, σχεδόν το ένα τρίτο των παιδιών στις αναπτυσσόμενες χώρες αντί να πηγαίνουν στο σχολείο, αναγκάζονται να εργάζονται. Παράλληλα, το ίδιο ποσοστό σε αυτές τις χώρες δεν είναι ασφαλές να πηγαίνει για μάθημα. Το υψηλότερο πο-

σοστό παιδικής καταναγκαστικής εργασίας καταγράφηκε στο Αφγανιστάν³ όπου εννέα στα δέκα παιδιά ανέφεραν ότι πρέπει να δουλεύουν και δεν μπορούν να πηγαίνουν σχολείο. Το ένα τρίτο των παιδιών ανέφερε ότι δεν είναι ασφαλές να πηγαίνει στο σχολείο, με πρωταγωνιστή τη Μπουρκίνα Φάσο να κατέχει τα υψηλότερα ποσοστά κινδύνου. Η σεξουαλική κακοποίηση και το φαινόμενο της παιδοφιλίας έχει πάρει ανησυχητικές διαστάσεις, καθώς κυκλώματα παιδεραστίας έχουν αναπτυχθεί ιδιαίτερα. Ας μην παραλείψουμε την στρατολόγηση πολλών παιδιών σε χώρες όπως το Σουδάν και την Λιβύη. Μεγάλος αριθμός παιδιών στρατολογούνται ως πολεμιστές στην εμφύλια διαμάχη και πέφτουν θύματα απαγωγής και δολοφονιών. Ο ακριβής αριθμός παραβάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι ιδιαίτερα δύσκολος να υπολογιστεί, δεδομένου ότι στις παραπάνω χώρες δραστηριοποιούνται πάνω από 30⁴ ένοπλες ομάδες οι οποίες μεταβάλλονται συνεχώς. Μία ακόμα παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συνδέεται και με τις φυλετικές διακρίσεις είναι οι αναγκαστικοί παιδικοί γάμοι και οι μη επιθυμητές εγκυμοσύνες στα μικρά κορίτσια. Βαθύτερα αίτια του φαινομένου αποτελούν οι άνισες έμφυλες σχέσεις, οι πολιτιστικές πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις με βάση τις στερεοτυπικές απόψεις για το ρόλο των γυναικών και τη σεξουαλικότητα και η αντίληψη πως η γυναίκα αποτελεί το αδύναμο φύλο. Για εκατομμύρια κορίτσια, οι διακρίσεις ξεκινούν από τη γέννηση τους, ιδιαίτερα στις χώρες της Αφρικής. Κάθε μέρα 39.000 κορίτσια⁵ είναι παντρεμένα ή προχωρούν χωρίς την ελεύθερη, εκ των προτέρων, και εν γνώσει συναίνεση τους, χωρίς την επιλογή για να πράξουν ή την κατανόηση των επιπτώσεων για το υπόλοιπο της ζωής τους.

8. Ερωτήσεις προς τους συμμετέχοντες

1. Ποια είναι τα μέτρα που το κράτος μπορεί να λάβει για την εξάλειψη της άσκησης βίας σε όλους τους τομείς της προσωπικής ζωής των παιδιών;

³ Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε το Πανεπιστήμιο της Κωνσταντίας και το κέντρο Ψυχιατρικής κλινικής Κωνσταντίας στην Γερμανία, τον Απρίλιο του 2008.

⁴ Όπως αναφέρει η ειδική εκπρόσωπος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα παιδιά σε ένοπλες συρράξεις, η Ραντίκα Κουμαρασουάμι.

⁵ Με βάση πρόσφατη έρευνα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών σε 28 διαφορετικές χώρες της Αφρικής.

2. Ποιες είναι οι κύριες αρμοδιότητες και τα βασικά δικαιώματα των γονέων και κηδεμόνων όσον αφορά την ανατροφή των παιδιών;

9. Ενδεικτικές επιλογές για πρόσθετη μελέτη

1. Το πρωτότυπο κείμενο του Γενικού Σχολίου που είναι διαθέσιμο στο παρακάτω σύνδεσμο:
<http://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2FPPRiCAqhKb7yhsqIkirKQZLK2M58RF%2F5F0vFKtnY3RFBX0eVOrGEVYuIm9CsHNwh1HrjED9fVmGn%2BaZ1TGy6vH1Iek6kukGyB%2FFCGBbSOP0uwpKf24vcxkEnv>
2. Η μηχανή αναζήτησης σχετικά με το ποιες διεθνείς συνθήκες ανθρώπινων δικαιωμάτων έχει υπογράψει και κυρώσει κάθε κράτος-μέλος του ΟΗΕ. Έμφαση πρέπει να δοθεί στο αν συγκεκριμένο κράτος έχει υπογράψει και κυρώσει το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και τα δυο προαιρετικά πρωτοκολλά του. Διαθέσιμη στον σύνδεσμο:
<http://indicators.ohchr.org/>.
3. Οι εκθέσεις της Επιτροπής για τα κράτη μέρη(με έμφαση κάθε εμπειρογνώμονος στο κράτος το οποίο εκπροσωπεί στην Επιτροπή) που είναι διαθέσιμες στο:
http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=8&DocTypeID=45&DocTypeID=29.
4. Οι “Παρατηρήσεις” (με έμφαση και εδώ στο κράτος που εκπροσωπεί ο κάθε εμπειρογνώμων) της Επιτροπής για τα κράτη μέρη που είναι διαθέσιμες στο:
http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=8&DocTypeID=5.
5. Οι ηλεκτρονικοί υπερσύνδεσμοι που επισυνάπτονται στις υποσημειώσεις που είναι ενσωματωμένες στο κείμενο του Οδηγού Μελέτης και παρατίθενται στο μέρος: «Ηλεκτρονικές Πηγές» του Οδηγού Μελέτης.

10. Ηλεκτρονικές Πηγές:

1. [https://www.unicef.org/lac/full_text\(3\).pdf](https://www.unicef.org/lac/full_text(3).pdf)
2. <http://www.uniteforsight.org/gender-power/module4>
3. <http://www.ohchr.org/EN/pages/home.aspx>

4. https://www.unicef.org/crc/index_protecting.html
5. <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Children/Study/OHCHRBrochureStreetChildren.pdf>
6. http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/index_en.htm
7. <https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/protecting-children-s-rights-in-the-digital-world-an-ever-growing-challen-1?inheritRedirect=true>
8. <http://www.un.org/esa/socdev/enable/comp501.htm>
9. <https://www.hrw.org/topic/childrens-rights>
10. <http://www.etu.org.za/toolbox/docs/government/children.html>

11. Βιβλιογραφία

- Human Rights Committee, General Comment No.13 : Article 9
- UNICEF- Convention on the Rights of the Children
- UNODOC- Children, Victims and Women’s Issues
- OHCHR – Convention on the Rights of the Child
- Παρασκευή Νάσκου-Περράκη, *Δικαιώματα του Ανθρώπου: Παγκόσμια και Περιφερειακή Προστασία*, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2016
- Η. Κουτσούκου, *Η νομική προστασία του παιδιού στην Ελλάδα*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013